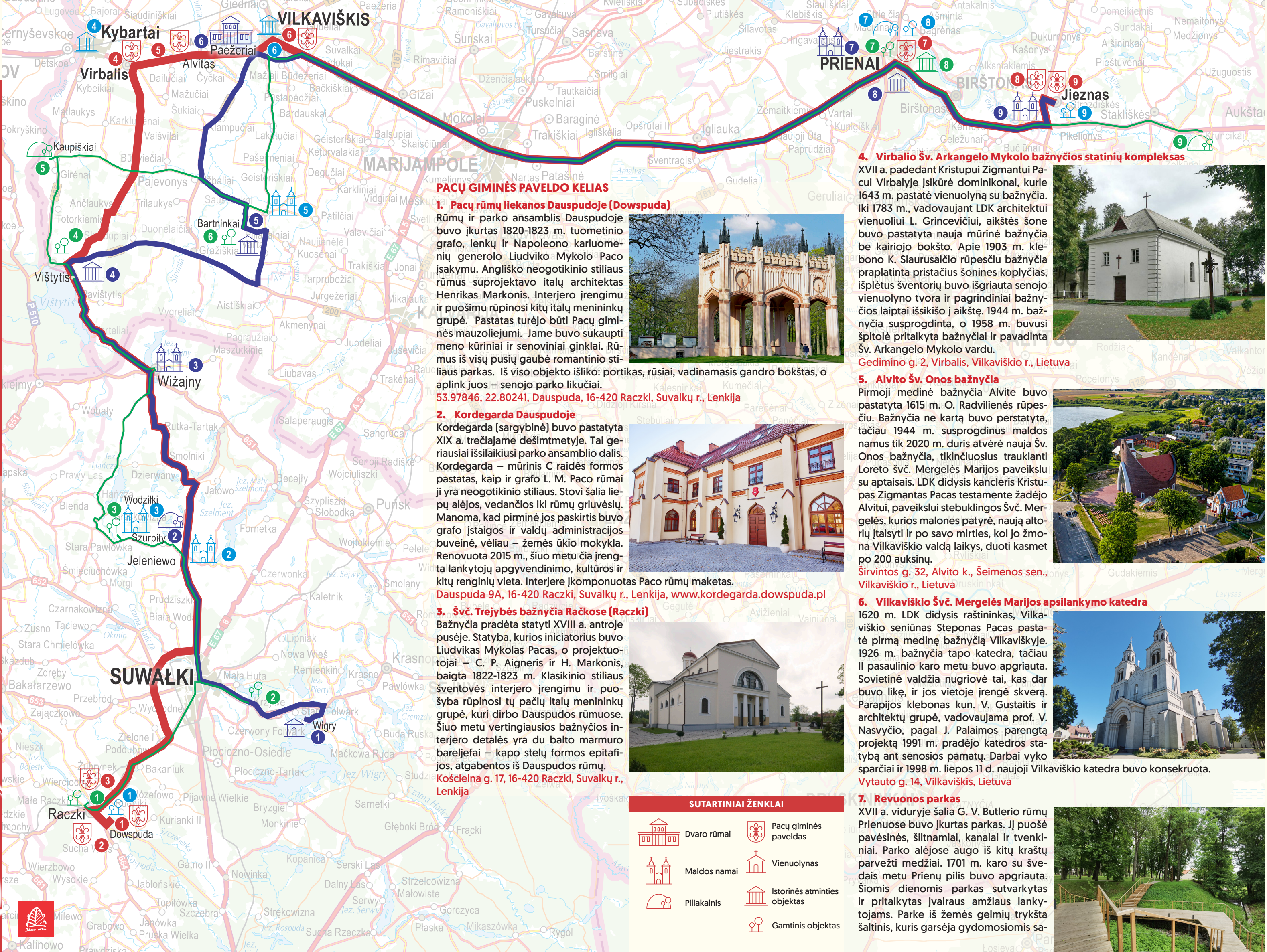

Daugiau informacijos apie lankytinas vietas
 Suvalkų rajone Lenkijoje rasite
www.pac.dowspuda.eu
www.facebook.com/PrienaiTVIC
www.infoprienai.lt
[El. p. tvic@infoprienai.lt](mailto:El.p.tvic@infoprienai.lt)
 Tel. +370 676 49010
 Vytauto g. 35, Prienai
 Turizmo ir verslo informacijos centras „Prienai“
www.facebook.com/VilkaviskisTVIC
www.vilkaviskisinfo.lt
[El. p. info@vilkaviskisinfo.lt](mailto:El.p.info@vilkaviskisinfo.lt)
 Tel. +370 342 20525
 J. Basanaviciaus a. 7, Vilkaviškis
 Vilkaviškio turizmo ir verslo informacijos centras
 Daugiau informacijos apie lankytinas vietas Lietuvoje:

PACŲ GIMINĖS
 PAVELDO KELIU
 Maršrutai lankant gamtos ir
 kultūros paveldo objektus

SUVALKŲ RAJ. (PL)
 VILKAVIŠKIO RAJ. (LT)
 PRIENŲ RAJ. (LT)

PACŲ GIMINĖS PAVELDO KELIAS

1. Pacų rūmų liekanos Dauspudoje (Dowspuda)

Rūmų ir parko ansamblis Dauspudoje buvo įkurtas 1820-1823 m. tuometinio grafo, lenkų ir Napoleono kariuomenių generolo Liudviko Mykolo Paco įsakymu. Angliško neogotikinio stiliaus rūmus suprojektavo italų architektas Henrikas Markonis. Interjero įrengimu ir puošimu rūpinosi kitų italų menininkų grupė. Pastatas turėjo būti Pacų giminės mauzoliejumi. Jame buvo sukaupti meno kūriniai ir senoviniai ginklai. Rūmus iš visų pusių gaubė romantinio stiliaus parkas. Iš viso objekto išliko: portikas, rūšiai, vadinamasis gandro bokštas, o aplink juos – senojo parko likučiai.

2. Kordegarda Dauspudoje

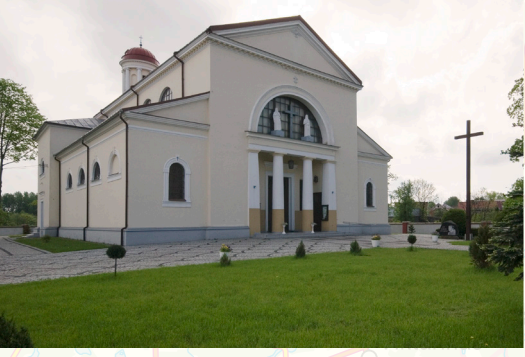
Kordegarda (sargybinė) buvo pastatyta XIX a. trečiajame dešimtmetyje. Tai geriausiai išsilaikiusi parko ansamblio dalis. Kordegarda – mūrinis C raidės formos pastatas, kaip ir grafo L. M. Paco rūmai ji yra neogotikinio stiliaus. Stovi šalia liepų alėjos, vedančios iki rūmų griuvėsių. Manoma, kad pirminė jos paskirtis buvo grafo įstaigos ir valdų administracijos buveinė, vėliau – žemės ūkio mokykla. Renovuota 2015 m., šiuo metu čia įrengta lankytojų apgyvendinimo, kultūros ir kitų renginių vieta. Interjere įkomponuotas Paco rūmų maketas.

Dauspuda 9A, 16-420 Raczki, Suvalkų r., Lenkija, www.kordegarda.dowspuda.pl

3. Švč. Trejybės bažnyčia Račkose (Raczki)

Bažnyčia pradėta statyti XVIII a. antroje pusėje. Statyba, kurios iniciatorius buvo Liudvikas Mykolas Pacas, o projektuotojai – C. P. Aigneris ir H. Markonis, baigta 1822-1823 m. Klasikinio stiliaus šventovės interjero įrengimu ir puošyba rūpinosi tų pačių italų menininkų grupė, kuri dirbo Dauspudos rūmuose. Šiuo metu vertingiausios bažnyčios interjero detalės yra du balto marmuro bareljefai – kapo stelių formos epitafijos, atgabentos iš Dauspudos rūmų.

Kościelna g. 17, 16-420 Raczki, Suvalkų r., Lenkija

SUTARTINIAI ŽENKLAI	
	Dvaro rūmai
	Maldos namai
	Piliakalnis
	Pacų giminės paveldas
	Vienuolynas
	Istorinės atminties objektas
	Gamtinis objektas

4. Virbalio Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios statinių kompleksas

XVII a. padedant Kristupui Zigmantui Pacui Virbalyje įsikūrė dominikonai, kurie 1643 m. pastatė vienuolyną su bažnyčia. Iki 1783 m., vadovaujant LDK architektui vienuoliui L. Grincevičiui, aikštės šone buvo pastatyta nauja mūrinė bažnyčia be kairiojo bokšto. Apie 1903 m. klebono K. Siaurusaičio rūpesčiu bažnyčia praplatinata pristatius šonines koplyčias, išplėtus šventorių buvo išgriauta senojo vienuolyno tvora ir pagrindiniai bažnyčios laiptai išsikio į aikštę. 1944 m. bažnyčia susprogdinta, o 1958 m. buvusi špitolė pritaikyta bažnyčiai ir pavadinta Šv. Arkangelo Mykolo vardu.

Gedimino g. 2, Virbalis, Vilkaviškio r., Lietuva

5. Alvito Šv. Onos bažnyčia

Pirmoji medinė bažnyčia Alvite buvo pastatyta 1615 m. O. Radvilienės rūpesčiu. Bažnyčia ne kartą buvo perstatyta, tačiau 1944 m. susprogdinus maldos namus tik 2020 m. duris atvėrė nauja Šv. Onos bažnyčia, tikinčiuosius traukianti Loreto švč. Mergelės Marijos paveikslu su aptaisais. LDK didysis kancleris Kristupas Zigmantas Pacas testamente žadėjo Alvitui, paveikslui stebuklingos Švč. Mergelės, kurios malones patyrė, naują altorių įtaisyti ir po savo mirties, kol jo žmona Vilkaviškio valdą laikys, duoti kasmet po 200 auksinų.

Širvintos g. 32, Alvito k., Šeimenos sen., Vilkaviškio r., Lietuva

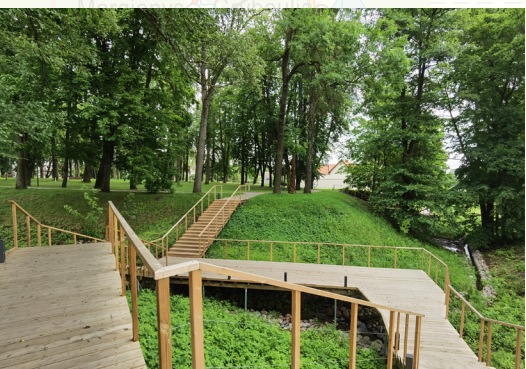
6. Vilkaviškio Švč. Mergelės Marijos apsilankymo katedra

1620 m. LDK didysis raštininkas, Vilkaviškio seniūnas Steponas Pacas pastatė pirmą medinę bažnyčią Vilkaviškyje. 1926 m. bažnyčia tapo katedra, tačiau II pasaulinio karo metu buvo apgriauta. Sovietinė valdžia nugriovė tai, kas dar buvo likę, ir jos vietoje įrengė skverą. Parapijos klebonas kun. V. Gustaitis ir architektų grupė, vadovaujama prof. V. Nasvyčio, pagal J. Palaimos parengtą projektą 1991 m. pradėjo katedros statybą ant senosios pamatų. Darbai vyko sparčiai ir 1998 m. liepos 11 d. naujoji Vilkaviškio katedra buvo konsekruota.

Vytauto g. 14, Vilkaviškis, Lietuva

7. Revuonos parkas

XVII a. viduryje šalia G. V. Butlerio rūmų Prienuose buvo įkurtas parkas. Jį puošė pavėsinės, šiltnamiai, kanalai ir tvenkiniai. Parko alėjose augo iš kitų kraštų parvežti medžiai. 1701 m. karo su švedais metu Prienų pilis buvo apgriauta. Šiomis dienomis parkas sutvarkytas ir pritaikytas įvairaus amžiaus lankytojams. Parke iš žemės gelmių trykšta šaltinis, kuris garsėja gydomosiomis sa-

vybėmis. Gydomuoju šaltinis laikytinas todėl, kad teka į saulę. 1997 m. Prienuose surengtame medžio drožėjų simpoziume tarp dalyvių buvo ir gerklų vėžiu sergantis ukrainietis. Kelias savaites jis gėrė šaltinio vandenį ir pasveiko. Tai paliudijo ir tyrimai. Vanduo buvo nuodugniai ištirtas ir nustatyta, kad jis yra labai geros kokybės ir sudėtis.

Žemaitės g., Prienai, Lietuva

8. Didikų Pacų Ielija

Pacai – lietuvių kilmės LDK didikų giminė, didžiausią galią pasiekusi XVII a. antroje pusėje. Seniausia Pacų valda buvo netoli Gardino, valdytos žemės daugiausia telkėsi pietinėje Lietuvos dalyje. Dar XVIII a. pabaigoje minimas Pacų majoratas – Jieznas grafyست. Pacų herbas: raudoname lauke pavaizduotos dvi baltos lėlijos, perrištos aukso kaspiniu. Jiezn mieste pastatyta Lelijos bronzinė statula.

Vytauto g. 44, Jieznas, Prienų r., Lietuva

9. Jieznas Nepriklausomybės aikštė

Pacų giminės istorija glaudžiai susijusi su Lietuva ir mūsų kraštu. Įamžinant didikų Pacų atminimą Jieznas Nepriklausomybės aikštėje pastatyta bronzinė skulptūra – kompozicija „Pacų suolukas ir batai“. Suoleliai, į kurių atlošus integruota bronzinė Pacų Ielija, taip pat bronziniai batai išlaikė baroko epochai būdingus bruožus ir to laikotarpio didikų rūmuose naudotų baldų bei apavų stilių ir formas.

Vytauto ir Nepriklausomybės g. sankirta, Jieznas, Prienų r., Lietuva

GAMTOS KELIAS

1. Natura 2000 teritorija „Rospudos aukštupio slėnis“ (Dolina Górnej Rospudy)

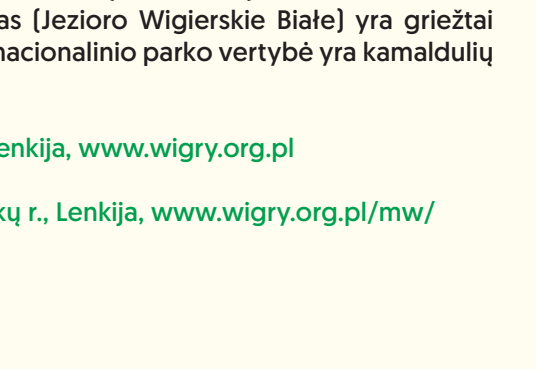
Speciali saugomų buveinių teritorija (PLH200022) apima Rospudos upės aukštupio atkarpą bei 9 rininio tipo ežerus, per kuriuos ši upė teka. Šioje vietoje nustatyta 14 Natura 2000 buveinių, o vertingiausias jų – tai būtent vandens buveinės (į jų sudėtį įeina upėse augančios kurklių grupės), aukštapelkės ir alkalinės pelkės, pelkiniai ir spygliuočių miškai bei kseroterminės pievos. „Parchacz raistas“ [Bagno Parchacz] – yra retų ir nykstančių pelkinių rūšių vieta, čia galima aptikti Dvilapį purvuolį ir žvilgančiąją riestūnę. Plotas – 4070,69 ha.

53.99841, 22.77746, Suvalkų r., Lenkija

2. Vygrių nacionalinis parkas (VNP)

15085 ha ploto parkas įkurtas 1989 m. Jis saugo poledyninį paskutiniojo šioje teritorijoje nuslinkusio ledyno kraštovaizdį su daugybe vandens telkinių ir rezervuarų (42), esančių miškų ir atvirų laukų bei kaimų apsuptyje. Didžiausias ir giliausias šio nacionalinio parko ežeras yra Vygiai, o įdomiausia ir išskirtinė vieta – miškų tankmėje tyvuliuojantys, pamažu samanomis užankantys ežerėliai, vadinami „sucharais“. Vertingiausi gamtos paveldo objektai, kaip antai Viatrolušos (Wiatrołuża) ir Juodosios Ančios upių atkarpos bei Vygrių Baltasis ežeras (Jezioro Wigierskie Białe) yra griežtai saugomi. Didžiausia materialinė Vygrių nacionalinio parko vertybė yra kamaldulių vienuolynas.

VNP turizmo informacijos centras
 Krzywce 82, 16-402 Suvalkai, Suvalkų r., Lenkija, www.wigry.org.pl
 VNP Vygrių muziejus
 Stary Folwark 50, 16-402 Suvalkai, Suvalkų r., Lenkija, www.wigry.org.pl/mw/

3. Suvalkų kraštovaizdžio parkas (SKP)

6338 ha ploto parkas įkurtas 1976 m. Tai ankstyvo poledyninio kraštovaizdžio pavyzdys, kur gausu moreninių kalvų, ozų, keimų, rieduliais nusėtų laukų, dubaklonių bei upių ir ežerų, vandeniui užtvindintų ištirpusio ledo urvų [26]. Šios teritorijos vertingi objektai: nuostabūs Kleščiuveko (Kleszczówek), Šiurpilio (Szurpiły) kaimų ežerėliai bei giliausias Lenkijos ežeras Ančia (Hańcza). Suvalkų kraštovaizdžio parke yra 4 gamtos draustiniai bei įdomūs istoriniai objektai: jotvingių piliakalnis Pilies kalne, sentikių kaimelis Vo-dzilki (Wodziłki) bei Senosios Ančios (Stara Hańcza) buvusio dvaro parkas.

SKP turizmo informacijos centras
Malesowizna 24, 16-404 Jeleniewo, Suvalkų r., Lenkija, www.spk.org.pl

4. Vištyčio regioninis parkas (VRP)

Suvalkijos lygumų kraštui nebūdingas, Lietuvoje aukščiausias Suvalkų moreninės aukštumos kalvas, iškilusias net 285 m virš jūros, saugo 1992 m. įkurtas Vištyčio regioninis parkas. Parko plotas – 10,1 tūkst. ha. Čia daug gamtiniu požiūriu vertingų kraštovaizdžio kompleksų, saugomų augalų, didelė žinduolių, roplių ir varliagyvių įvairovė, įrengtas Šilelio pažintinis takas, apžvalgos aikštelės, poilsiavietės. 2015 m. lapkritį duris lankytojams atvėrė naujas Vištyčio regioninio parko lankytojų centras, kuriame visų laukia ekspozicija „Kalvotoji Suvalkija“.

VRP lankytojų centras

Vytauto g. 8, Vištytis, Vilkaviškio r., Lietuva, www.vistytis.lt

5. Kaupiškių piliakalnis

Kaupiškių piliakalnis yra nubanguojančių Sūduvos aukštumų šiauriniame šone, prie buvusios Prūsų sienos. Tai tarsi vidurys tarp tyvuliuojančių Suvalkijos lygumų ir tarp šio krašto kalvų, kurios į dangų išstypę net 282 m virš jūros lygio. J. Basanavičius rašo, kad XIII-XIV a., o gal ir dar seniau ant šio piliakalnio buvo įrengta pilis apsiginti nuo netikėtų priešių. Atliekant archeologinius tyrimus rasta grublėtos ir lygios keramikos dirbinių liekanų.

54.54113, 22.70130, Kaupiškių k., Vištyčio sen., Vilkaviškio r., Lietuva

6. Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynas

Šalia atstatytos Jono Basanavičiaus sodybos ošia 1989 m. pradėtas sodinti Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynas, šandien užimantis 40 ha plotą. Šis kultūros paminklas suformuotas iš 14 giraičių, skirtų svarbiausioms valstybės istorijos datoms atminti. Tarp beveik 7 000 ažuolų yra nemažai ir vardinių medelių. Rudenį Ažuolynė renkamos gilės, iš kurių Jono Basanavičiaus gimtinėje verdama tautinio paveldo produkto sertifikatą turinti gilių kava.

Gimtinės g. 17, Ožkabalių I k., Bartninkų sen., Vilkaviškio r., Lietuva, www.inm.lt

7. Didžioji Nemuno kilpa ties Prienais

Nemuno kilpos – unikalus reiškiny, gaubiamas paslapties. Klausimas, kas privertė Nemuną taip kilpinėti, lieka neatsakytas iki šių dienų. Sutariama, kad didžiosios Nemuno kilpos susiformavo po paskutiniojo ledynmečio, traukiantis didžiuliams ledo masyvams. Geologai didžiųjų Nemuno kilpų kilmę sieja su žemės plutos judėjimu. Didelių upių vingiai dažnai grupuojasi ir yra susiję su vietovės kilimu ar grimzdimu, lūžių žemės gelmėse ar kelių lūžių sankirta. Nemuno kilpos išsidėstę būtent tokioje vietojė, kur giluminiuose žemės sluoksniuose plyti du dideli lūžiai.

Prienai, Lietuva

8. Greimų tiltas Prienuose

Greimų tiltas jungia du etnografinius regionus – Suvalkiją ir Dzūkiją. Jo ilgis yra 227 m, plotis 11 m. Pirmasis medinis tiltas buvo pastatytas 1914 m. per I pasaulinį karą. 1915 m. buvo susprogdintas ir tais pačiais metais, Prienus užėmus vokiečiams, atstatytas. 1937 m. tiltą sulaužė potvynio ledai, tačiau tuometinis Prienų burmistras Julius Greimas dar 1936 m. ėmė rūpintis naujo – gelžbetoninio – tilto statyba. 1941 m. tiltas vėl susprogdintas, sovietams besitraukiant nuo vokiečių, po to vėl atstatytas. 2010 m. Prienų tiltui suteiktas J. ir A. J. Greimų vardas. Ant šio tilto buvo filmuojamas pirmasis tarybinis lietuviškas filmas „Tiltas“.

Vytauto g. - Greimų g., Prienai, Lietuva

9. Lepelionių piliakalnis

Šis piliakalnis, dar žinomas kaip Balnakalnis, Krištapiškiai, stūkso atskiroje kalvoje. Jo papėdėje buvo senovės gyvenvietė, kurioje rasta lygios ir grublėtos keramikos. Vietos gyventojai pasakoja legendą, kad piliakalnį kepurėmis supylė ir padarė panašų į Napoleono kepurę Prancūzijos imperatoriaus kareiviai. Todėl piliakalnis turi dar vieną pavadinimą – Napoleono Kepurė. Piliakalnis datuojamas I tūkstantmečiu–II tūkstantmečio pradžia.

54.57481, 24.38327Vilniaus g., Lepelionių k., Stakliškių sen., Prienų r., Lietuva

KULTŪROS KELIAS

1. Kamaldulių ansamblis Vygriuose

Pastatytas pusiasalyje, šiaurinėje Vygrių ežero pusėje. Į senovinio ansamblio sudėtį įeina: barokinė Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia su senoviniu interjeru, 17 vienuolių atsiskyrėlių namelių (eremų), Kanclerio koplyčia ir Karališkasis namas, refektoriumas su įvažiavimo vartais, durininko namas, laikrodžio bokštas, laiptų bokštas ir klebonija. Objektą pavadoliams kamalduliams 1667 m. padovanėjo karalius Jonas Kazimieras. Po III Lenkijos padalijimo kamalduliai buvo priversti iš Vygrių išsikraustyti. 1797-1818 m. čia buvo vyskupijos būstinė. Šis unikalus ansamblis abiejų karų metu buvo sunaikintas. Pasibaigus karams objektas buvo nuolatos atstatomas. Šiuo metu yra Vygrių PRO fondo būstinė. Wigry 11, 16-402 Suvalkai, Suvalkų r., Lenkija, www.fundacja.wigry.pro

2. Piliakalnis „Pilies kalnas“ Šiurpilyje

„Pilies kalnas“ (piliakalnis) pirmą kartą buvo apgyvendintas VII ir VI a. p. m. e. sandūroje, bronzos amžiuje. Čia pastatyta gynybinė gyvenvietė su medine tvora arba aptvaru. II m. e. amžiuje, Romos imperijos įtakos laikmečiu, „Pilies kalną“ pradėjo tvarkyti nauja, elitinė bendruomenė. IX a. pab. arba X a. pr. į šias apylinkes atvyko kovingi jotvingiai, kurie Piliakalnyje pastatė tvirtovę, apsuptą dviem arba trimis pylimų linijomis. Nuo XI iki XIII a. piliakalnyje iškilusi pilis buvo dar keletą kartų perstatyta.

54.23410, 22.88505, Šiurpilyje, 16-404 Jeleniewo, Suvalkų r., Lenkija

3. Šv. Teresės Avilietės bažnyčia Vižainyje (Wiżajny)

Vižainio parapija buvo įsteigta 1571 m. Iki 1622 m. Šv. Teresės Avilietės bažnyčią tvarkė kalvinistai, vėliau ją perėmė katalikai. 1824 m. medinė bažnyčia sudegė, po 1825 m. jos vietoje buvo pastatyta dabartinė mūrinė klasikinio stiliaus šventovė. Bažnyčia turi graikų kryžiaus planą. Teritoriją supa tvora su vartais. Šalia stovi 1862 m. pastatyta medinė varpinė. Vidaus interjeras – senovinis, su vėlyvo baroko altoriumi.

Szkolna g. 7, 16-407 Wiżajny, Suvalkų r., Lenkija

4. Vištyčio vėjo malūnas

1925 m. vyštytietis J. Kanapis ant Ilgojo kalno pastatė medinį vėjo malūną, kurio sparnus vėjas suko 30 metų. Susikūrus kolūkiui, sparnai buvo nuimti ir malimo darbą atliko variklis bei elektra. 1978-1992 m. čia veikė etnografinis muziejus. 2020 m. malūnas vėl atvėrė duris lankytojams su beveik visa išlikusia technologine įranga, atkurtais malūno sparnais, restauruota „vėjų rožė“, išlikusiais kaltinio metalo durų vyriais, sparnų „ketaus galva“. Vėjo malūnas dabar yra ir apžvalgos bokštas, nuo kurio atsiveria kalvotoji Suvalkija.

Taikos g. 62A, Vištytis, Vilkaviškio r., Lietuva, www.vistytis.lt

5. Jono Basanavičiaus gimtinė

Jono Basanavičiaus gimtinėje lankytojai supažindinami su pasiturinčio suvalkiečio ūkininko kasdieniui gyvenimu, savita, tik Sūduvos kraštui būdinga, etnine kultūra ir, žinoma, čia augusiu signataru, gydytoju, visuomenininku Jonu Basanavičiumi. Šiandien Jono Basanavičiaus gimtinės išskirtinumą ir unikalumą daugiausia lemia įvairaus amžiaus lankytojams – ir suaugusiems, ir vaikams – skirtos edukacinės veiklos, susijusios su vietos kulinarijos paveldu, gamtos pažinimu, kultūrine krašto savastimi.

Gimtinės g. 17, Ožkabalių I k., Bartninkų sen., Vilkaviškio r., Lietuva, www.inm.lt

6. Paežerių dvaras

Paežerių dvaro rūmai statyti 1795-1799 m., valdant Simonui Zabielai. Architektas – Martynas Knakfusas. Kiti pastatai iškilo XIX a., kai čia įsikūrė Gauronskiai. Prie rūmų esančioje oficinoje pristatoma krašto istorijos ekspozicija, o Belvederio bokštas – puiki vieta apžvelgti Paežerių krašto apylinkes. Už oficinios išlikęs ūkinis pastatas bei ledainė, kurioje nuolat eksponuojamos parodos. Paežerių dvaro parkas ir sodas, užimantis 12 ha plotą, šiaurinėje dalyje šliejasi prie itin poilsiautojų mėgstamo Paežerių ežero.

Dvaro g. 6, Paežerių k., Šeimenos sen., Vilkaviškio r., Lietuva, www.paezeriai.info

7. Prienų Kristaus Apsireiškimo bažnyčia

1750 m. Prienuose pastatyta barokinė graikiško kryžiaus plano dvibokštė Kristaus Apsireiškimo bažnyčia yra vienintelė išlikusi iš trijų šiame krašte buvusių Romos katalikų bažnyčių. 1875 m. rekonstruota, šonuose simetriškai pristatytos dvi koplyčios. Bažnyčioje saugomi 8 į Kultūros paveldo registrą įtraukti paveikslai: „Šv. Martynas“, „Apaštalas Judas Tadas“, „Šv. Petras“, „Jėzaus krikštas“, „Šv. Jurgis“, „Marijos ėmimas į dangų“, „Šv. Antanas“, „Trys karaliai“.

Kęstučio g. 7, Prienai, Lietuva

8. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Kęstučio paminklas

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino sūnus Kęstutis valdė paveldėtą Žemaitiją ir Trakų kunigaikštystę. Žymiausi jo valdų centrai buvo Kaunas, Trakai, Gardinas, Brestas, taip pat jam priklausė Prienai. 1933 m. Prienuose buvo pradėtos statyti kareivinės, kuriose vėliau įsikūrė LDK Kęstučio V pėstininkų pulko II batalionas ir III artilerijos grupė. 1937 m. ant Nemuno kranto iš kareivių ir vietinių gyventojų aukų buvo pastatytas ir pašventintas pirmasis LDK Kęstučio paminklas. Jis buvo gelžbetoninis, padengtas granitu, sudarytas iš 7,4 m aukščio pjedestalo ir 2,5 m skulptūros. Apie 1954 m. paminklas buvo nugriautas ir užkastas po žeme. Gavus leidimą atkasti paminklą, 1990 m. LDK Kęstučio paminklas buvo atstatytas, tik kitoje vietoje – prie Prienų tilto. Paminklas yra apie 10 m aukščio, su bronzine skulptūra ant granitinio postamento. Paminklo skulptorius – G. Kamarauskas, architektas – K. Lupeikis.

Vytauto g. 2, Prienai, Lietuva

9. Jiezno Šv. arkangelo Mykolo ir Jono Krikštytojo bažnyčia

Šios bažnyčios fundatoriai – Steponas Pacas, Kristupas Zigmantas Pacas [1621–1684], Antanas Pacas [1722–1774], Teresė Radvilaitė-Pacienė [?–1780]. 1929 m. freskų restauratorius – dailininkas Vytautas Bičiūnas [1893–1945]. 1633 m. įsigijęs Jiezno dvarą LDK iždininkas Steponas Pacas pradėjo statyti rūmus ir bažnyčią. 1640 m. bažnyčios statybas, vykdydamas tėvo valią, toliau tęsė sūnus LDK kancleris Kristupas Zigmantas Pacas. 1670 m. Žemaičių vyskupas Kazimieras Pacas bažnyčią konsekravo Šv. arkangelo Mykolo ir Jono Krikštytojo titulu. Bažnyčios eksterjero ir interjero dekoras – baroko stiliaus. Bažnyčios viduje gausu freskų, vidų puošia dvylikos altorių ansamblis. Pagrindinį altorių puošia didelis Šv. arkangelo Mykolo paveikslas (originalo autorius – dailininkas Gvido Remi, originalas saugomas Kapucino vienuolyne Romoje, kopija daryta 1875 m., autorius – N. Silvanavičiaus). Rūsyje esančioje koplyčioje įrengtas altorius su medine Kristaus statula. Ši skulptūra laikoma stebuklinga.

Vilniaus g. 2, Jieznas, Prienų r., Lietuva

TAIP PAT REKOMENDUOJAME

1. Liepų alėja Dauspudoje

Alėja yra XIX a. gyvenusio grafo L. M. Paco rūmų ir parko ansamblio likučių dalis Dauspudoje. Pirmąkart liepų alėja 2 km atstumu tęsėsi nuo Paco rūmų iki vietovės Škotija (Szkočia), kur buvo stebėjimo ir meteorologinių matavimų bokštas. Šiuo metu išliko tik nedidelis alėjos fragmentas (500 m), esantis Dauspudos žemės ūkio mokyklos teritorijoje. Išskyrus Mažalapę liepą, alėjoje taip pat auga klevai ir uosiai. Liepų alėja Dauspudoje nuo 1980 m. pripažinta gamtos paminklu.

53.98019, 22.80447, Dauspuda, 16-420 Raczki, Suvalkų r., Lenkija

2. Parapijinės Švč. Jėzaus Širdies bažnyčios ansamblis Jelenëve (Jeleniewo)

Jelenëvo parapiją 1772 m. įsteigė karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis. Tuo metu buvo pastatyta koplyčia, kurią 1775 m. pakeitė nedidelė bažnyčia. Šiuolaikinė medinė bažnyčia buvo pastatyta 1878 m. išlaikant neogotikinio stiliaus bruožus. Šventovę supa akmeninė tvora su koplyčiomis, šalia stovi medinė varpinė. Dalis baroko stiliaus XVIII a. įrangos išsaugota ir atgabenta iš išardytos Suvalkų Šv. Kryžiaus bažnyčios. Bažnyčios palėpėje yra įsikūrusi saugoma kūdrinio pelėausio rūšies šikšnosparnių kolonija.

Suvalska g. 38, 16-404 Jeleniewo, Suvalkų r., Lenkija

3. Šventosios Trejybės šventovė (sentikių Molena) Wodzilkose (Wodziłki)

Molena yra kaimo centre. Šis medinis pastatas – maldų namai – buvo pastatytas apie 1885 m. sentikiams (pravoslavų tikėjimo atmaina). 1921 m. buvo įkurta atskira Wodzilkų sentikių parapija. 1928 m. prie šio pastato buvo papildomai pastatyta varpinė, kurios viršūnę vainikuoja svogūno formos šalmas. Šventovės generalinis remontas vyko 1936 ir 1997 m. Tai viena iš nedaugelio vis dar veikiančių sentikių šventovių Lenkijoje.

Wodziłki 7, 16-404 Jeleniewo, Suvalkų r., Lenkija

4. Kybartų požemiai

2002 m. netikėtai atrasti 1870 m. statyti po Kybartų geležinkelio stotimi esantys skliautiniai rūšiai. Tvirtai suręstame, arkinių konstrukcijų pastate galimai buvo saugomos per muitinę keliavusios prekės, kadangi iki Pirmojo pasaulinio karo per Kybartus ėjo apie 10 proc. viso carinės Rusijos eksporto bei importo, o rūšiai atstodavo šaldytuvus. Pasakojama, kad kažkada šiais tuneliais buvo galima nueiti iki geležinkelio stoties pastato bei artimiausių kaimų. Prieš keletą metų iniciatyvą rūpintis požemiais perėmė Kybartų bendruomenė.

Dėl rūšių lankymo reikia iš anksto susitarti tel. +370 612 85 242.

J. Basanavičiaus g. 37, Kybartai, Vilkaviškio r., Lietuva

5. Bartninkų bažnyčios griuvėsiai

XVIII a. pabaigoje pastatytoje mūrinėje Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje pakrikštytas tautos patriarchas Jonas Basanavičius. Per Pirmąjį pasaulinį karą bažnyčią vokiečiai naudojo kaip karo ligoninę. Nors 1944 m. buvo labai apgriauta, tačiau išlikusi ypatinga jos aura traukia ir šiandien. 2021 m. baigus bažnyčios konservavimo darbus viename iš bokštų įrengta apžvalgos aikštelė, kad atvykusieji pasigėrėtų gamtos vaizdais, J. Basanavičiaus širdyje ugdžiusiais, žadinusiais tautinę dvasią.

J. Basanavičiaus g. 59, Bartninkai, Vilkaviškio r., Lietuva

6. Vilkaviškio autobusų stotis

Vilkaviškyje viešos ir privačios partnerystės būdu 2020 m. pastatyta autobusų stotis, kurios architektas Gintaras Balčytis apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija už miestui ir žmogui atvirą architektūrą. Projektas nominuotas „Mies van der Rohe 2022“ prizui gauti. Kaip vienas geriausių modernios architektūros kūrinių pristatytas Bilbao Guggenheimo muziejuje. 2021 m. kompoziciją papildė Vilkaviškio bendruomenės dėka pastatytas 9 m aukščio ir 30 t svorio armuoto gelžbetonio medis-laikrodis „Laikas augina“.

Vytauto g. 103, Vilkaviškis, Lietuva

7. Mačiūnų piliakalnis

Mačiūnų piliakalnis datuojamas I tūkstantmečiu – II tūkstantmečio pradžia. Šalia piliakalnio stūkso Mačiūnų kalnas, vadinamas Nuotakų kalnu. Anot legendos, kadaise pro jį į Prienus keliavę vestuvininiai. Nuotaka panorusi čia sustoti ir pasislėpusi už kalno. Nuotakos palydovai ilgai jos ieškoję, šaukę, tačiau ši taip ir neatsiradusi.

54.65205, 23.94824, Kauno g., Prienai, Lietuva

8. Beržyno parkas

Prienų miesto Stadiono mikrorajone, šalia tvenkinio, įrengta moderni poilsio ir laisvalaikio erdvė.

54.64569, 23.95410, Prienai, Lietuva

9. Rekreacinė zona Jiezne

Jiezno mieste, prie ežero, įrengta moderni poilsio ir laisvalaikio erdvė.

54.59515, 24.18237, Sodo g., Jieznas, Prienų r., Lietuva